

ЗВІТ

про результати опитування здобувачів освіти щодо якості освітніх програм

Центром забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку ХДАК
(11-17 грудня 2023 р.)

Опитування проводилося з 1 по 17 грудня 2023 р. До нього долучився 617 здобувачів освіти, що складає 58,5% від загальної кількості студентів Академії денної форми навчання першого, другого та третього (бакалавр, магістр, доктор філософії) рівнів здобуття освіти. Розподіл за факультетами наступний (першу цифру розраховано відповідно до загальної кількості студентів факультету за денною формою навчання, другу – до кількості студентів ХДАК, які прийняли участь в опитуванні): факультет аудіовізуального мистецтва – 21,7% / 7%; факультет культурології та соціальних комунікацій 35,6% / 23,5%; факультет музичного мистецтва – 59,5% / 29,3%; факультет сценічного мистецтва – 64,4% / 21,9%; факультет хореографічного мистецтва – 43,9% / 18,3%.

Постійне працевлаштування має половина опитаних – 50,7% (для порівняння: у грудні 2021 р. цей показник складав 35,3%; у грудні 2022 р. - 42,7%), що свідчить про наявність стійкої тенденції збільшення кількості здобувачів освіти, які поєднують навчання з роботою. Найбільша частка здобувачів освіти, які мають постійну роботу на факультетах ММ - 65,2% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 51%) та хореографічного мистецтва - 57% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 41,9%); час від часу працюють - на факультеті АВМ - 44,4% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 46,4%). Найбільша кількість студентів, теперішнє працевлаштування яких пов'язано із майбутнім фахом найвищий на факультетах АВМ - 69,7% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 39,3%), ХМ - 59,3% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 43,5%) та ММ - 47,1% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 43%), найменша – на факультеті СМ - 24,3% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 23,2%). Загальний показник здобувачів освіти, які поєднують навчання й роботу, по Академії складає 41,4%, що приблизно співпадає із показниками минулого навчального року.

Більшість здобувачів освіти зазначили, що відвідували усі заняття / або їх більшу частину. Загалом по Академії для дисциплін загального / фахового циклу цей показник складає 83,6% та 75,3% відповідно; у порівнянні з минулорічними опитуваннями на деяких факультетах зменшилась кількість здобувачів освіти, які практично не відвідують заняття. Серед причин, що заважають відвідуванню занять наступні (подано у порядку убавання значущості): співпадіння у часі навчальних занять з роботою - 41,4%; відсутність інтернету та/або електрики - 23,8%; необхідність відвідувати мовні курси за умовами країни, що надає “тимчасовий захист” - 8,2% тощо.

Покращенню відвідуваності занять, на думку здобувачів освіти, сприятимуть наступні зміни:

- запровадження дуальної форми навчання - 41,4% опитаних; найбільший показник на факультеті СМ - 49,5% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 61,5%),

що свідчить про суттєве зменшення затребуваності такої форми навчання серед здобувачів ХДАК;

- створення можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії - 36,1% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 40,6%); найбільший показник - на факультеті АВМ 42,4% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 67,9%); зменшення показників пов'язано з проведеною кафедрами та факультетами роботою, спрямованою на збільшення варіативності вибіркових освітніх компонентів, що створює можливості для врахування індивідуальних потреб здобувачів;
- запрошення до викладання фахівців-практиків - 34% (для порівняння: у грудні 2022 р. - 30,5%); найбільш значущим цей чинник є для здобувачів освіти факультетів КСК (44,1%) та АВМ (42,4%), найменш значущим - для здобувачів освіти факультету ММ (22,5%);
- активне використання в процесі навчання сучасних освітніх технологій - 33,5%, що співпадає із показниками минулорічного опитування.

Серед найбільших труднощів у навчальному процесі впродовж I семестру 2023-2024 н.р. здобувачами освіти були зазначені такі:

- відсутність інтернет-зв'язку - 49,7% (для порівняння: у грудні 2022 р. цей показник складав 80,6%, що було пов'язано із складною енергетичною ситуацією в країні внаслідок ракетних обстрілів); найбільші показники на факультеті СМ (58,3%) та ХМ (54,7%), найменші - на факультеті АВМ (24%);
- велика кількість письмових навчальних завдань - 21,3%; найбільшими є показники на факультетах АВМ (33,3%), КСК (25,2%); найменшими - на факультеті ХМ (14%);
- необхідність поєднання навчання з роботою - 13,2%; найбільшими є показники на факультетах АВМ (21,2%), КСК (16,2%); найменшими - на факультеті ХМ (6,7%).

Більшість здобувачів освіти досить позитивно оцінюють ОПП, за якими вони навчаються. Так, в цілому по Академії 49,3% опитаних вважають ОПП, за якими вони навчаються, такими, що повністю відповідають сучасним вимогам та попиту на ринку праці (для порівняння: у грудні 2021 року цей показник складав 40,5%; в грудні 2022 р. - 50,7%); ще майже половина (43,7%) частково відповідними. Отримані результати приблизно співпадають із результатами опитувань у грудні 2022 р. та травні 2023 р. Найбільш відповідними до сучасних ринкових вимог (повністю та / або частково) вважають свої ОПП здобувачі освіти факультетів АВМ (63,3% / 33,3%, разом 96,6%), ХМ (47,7% / 50%, разом 97,7%).

Досить схожі результати отримано при аналізі питання щодо задоволеності організацією та якістю викладання в Академії (за обраною ОПП). В цілому по Академії повністю задоволеними організацією освітнього процесу та якістю викладання є 52,2% опитаних (для порівняння: у грудні 2021 р. цей показник складав 29%, у грудні 2022 р. - 51,6%), частково задоволені – 45,9% (що співпадає з показниками опитувань попередніх років), абсолютно не задоволені – 1,9% (для порівняння: у грудні 2022 р. цей показник складав 2,4%). За результатами останнього опитування найбільший

рівень задоволеності демонструють здобувачі освіти на факультетах ММ (66,7%) та АВМ (60,6%), що співпадає з результатами опитувань у 2022-2023 н.р.). Загальним рівнем проведення лекційних та практичних занять в Академії повністю або частково задоволені 98% опитаних (для порівняння: у грудні 2022 р. цей показник складав 95%).

Повністю або частково задоволені набором дисциплін ОПП 98,5% здобувачів освіти, що приблизно відповідає показникам опитування у 2022-2023 навчальному році. В цілому по Академії половина опитаних здобувачів вважають навчальні плани своїх ОПП збалансованими. Більша половина опитаних (61,2% без урахування здобувачів освіти першого курсу) вважають, що немає потреби додавати до навчальних планів ОПП, за якими вони навчаються, нові освітні компоненти. Найбільша кількість таких студентів на факультетах ММ (67,8%) та КСК (60,2%). Найбільший показник здобувачів освіти, що вважають за необхідне введення нових обов'язкових дисциплін до навчальних планів - на факультетах АВМ (46,1%) та ХМ (42,8%). Найбільша кількість здобувачів освіти, які вважають, що їхня ОПП містить дисципліни, що потрібно вилучити з навчального плану - на факультеті СМ (37,8% опитаних без урахування здобувачів освіти першого курсу). Водночас питання щодо необхідності вилучення конкретних дисциплін з навчальних планів викликає ускладнення. Половина опитаних не змогли на нього відповісти. Це може свідчити про недостатньо сформоване уявлення щодо того які саме знання та компетентності можуть стати у нагоді під час майбутнього працевлаштування.

Контент-аналіз відкритих питань дозволяє поглибити розуміння щодо ставлення здобувачів освіти до змістовного наповнення навчальних планів та якості викладання окремих освітніх компонентів: *“... варто додати поглиблене вивчення англійської мови...”* (ОПП “Кінотелеоператорство” факультет АВМ), *“... бракує англійської мови”, “... дуже мало часу було на дисципліни з української мови (“Українська мова в ЗМІ” та “Практична стилістика та літературне редагування”)* (ОПП “Соціальна та культурна журналістика” факультет КСК); *“... додати нові або трансформовані дисципліни в список КЗВ”, “... курс психологічної допомоги в умовах воєнного часу”* (ОПП “Фортепіано” факультет ММ) тощо.

Загалом важливими для майбутньої професійної діяльності здобувачі освіти вважають переважно дисципліни, спрямовані на практичну фахову підготовку, а освітні компоненти загального спрямування (філософія, історія, ділова українська мова) розглядають як зайві та несуттєві. Потрібно проводити певну роботу, спрямовану на розуміння здобувачами, що вища освіта - це не тільки отримання фахової кваліфікації, але набуття певного рівня загальної культури й освіченості, які неможливо сформувані виключно за рахунок дисциплін професійного циклу. Також слід зазначити, що здобувачі освіти неодноразово підкреслюють, що досить часто проблема не в дисципліні, а її змісті (який: 1) дублює зміст інших курсів, що викладаються в Академії або вивчалися раніше; 2) не відповідає сучасним тенденціям певної

галузі; 3) не враховує специфіку освітніх програм та потреби здобувачів освіти), а також особливостях викладання із використанням застарілих методів та методик.

Найбільш задоволеними набором дисциплін для вільного вибору виявилися студенти факультетів АВМ (73%) та КСК (65,3%); найменш задоволеними – факультетів СМ (36%) та ХМ (38,7%). Відсоткові значення для даного питання розраховані без урахування здобувачів освіти першого курсу, які ще не мають досвіду вибору дисциплін. Так, у порівнянні з результатами опитування, проведеного у грудні 2022 р. рівень задоволеності набором дисциплін для вільного вибору на факультеті АВМ та КСК підвищився (у грудні 2022 р. зазначені показники склали: АВМ - 67,9%; СКіМТД - 51,3%; культурології - 48,6%).

Тільки 17% опитаних вважають, що обсяг практичної підготовки за обраними ОПП є недостатнім й потребує збільшення (для порівняння: у червні 2022 р. цей показник складав 29,3%). Найбільша кількість незадоволених обсягом практичної підготовки на факультетах СМ (25,5%) та ММ (22,3%).

Підготовка кваліфікованого фахівця в сучасних умовах передбачає набуття ним не тільки професійних знань та навичок (hard-skills), але й компетентностей загального спектру, спрямованих успішну соціалізацію у суспільстві, так званих soft-skills. Серед шляхів їхнього формування, що використовуються під час організації освітнього процесу в Академії, студенти виділили наступні: викладання спеціальних дисциплін, які спрямовані на розвиток soft-skills – 37,9% (для порівняння: у грудні 2022 р. цей показник складав 47,2%); використання спеціальних форм та методів проведення навчальних занять – 29,3% (для порівняння: у грудні 2022 р. цей показник складав 32,2%), проведення спеціальних тренінгів та майстер-класів - 28,2% (для порівняння: у грудні 2022 р. цей показник складав 33,7%); організація самостійної роботи на основі інтерактивних методів навчання – 27% (для порівняння: у грудні 2022 р. цей показник складав 34,3%). Водночас майже третина здобувачів освіти (29,3%) зазначила, що їм не нічого відомо про шляхи та методи розвитку так званих м'яких навичок в процесі навчання. Я: у грудні 2022 р. цей показник складав 28,4%). Найнижчим показником необізнаних студентів є на факультеті КСК.

В цілому здобувачі освіти обізнані із каналами за якими вони можуть знайти розклад, дізнатися інформацію щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих дисциплін, отримати консультацію викладача. Більшості здобувачів освіти повністю або частково зрозумілі критерії оцінювання знань викладачами (70,3% та 28,2% відповідно). Найвищим показником зрозумілості форм та критеріїв оцінювання є на факультетах КСК (79,3%) та АВМ (68,8%); найнижчим - на факультеті СМ (56,3%). Водночас відсоток студентів, яким зовсім не зрозумілі критерії оцінювання складає 1,5% (в цілому по ХДАК). Здобувачі освіти зазначають, що викладачі завжди (63,3%) або в більшості

випадків (35,2%) дотримуються системи оцінювання, визначеної у силабусах та / або робочих програмах навчальних дисциплін. Про існування випадків недотримання системи оцінювання викладачами зазначила незначна кількість опитаних (1,5%), а на факультетах АВМ, КСК та ХМ таких випадків не було взагалі.

Якістю освітньої підтримки повністю задоволені 85,4% здобувачів, частково - 14,6%; організаційної підтримки - повністю задоволені 80,2% опитаних, частково - 27,3%, не задоволені - 0,8%; інформаційної підтримки - повністю задоволеними є 91,1% респондентів, частково - 8,9%; консультативної підтримки - повністю задоволені 76,6% студентів, частково задоволені - 22,9%, не задоволені - 0,5%; соціальної підтримки - повністю задоволені 81,2% опитаних, частково - 17,8%, не задоволені - 1%.

Серед здобувачів освіти Академії більша половина здобувачів освіти – 56,3% стверджує, що їхні очікування співпали із реальним змістом та якістю ОПП (для порівняння: у грудні 2022 р. цей показник складав 59,1%, а у грудні 2021 р. – 46,7%). Досить високими є показники факультетів ММ - 61,6% (для порівняння: у грудні 2022 р. цей показник складав 58%) та ХМ – 58,1% (для порівняння: у грудні у грудні 2022 р. цей показник складав 64,5%). Найменшими факультету АВМ та СМ - по 48,5% (для порівняння: у грудні 2022 р. ці показники склали 53,6% і 55,1% відповідно). Також 77,5% опитаних стверджують, що якби в них була можливість обирати ЗВО та ОПП знову, то вони вчинили би так само (для порівняння: у грудні 2022 р. цей показник складав 77%, а у грудні 2021 р. – 65,6%). Про можливу зміну ОПП зазначили 7% респондентів; зміну ЗВО - 8,9%.

Позитивний вплив на якість ОПП, на думку здобувачів освіти матимуть наступні чинники:

- наявність в гугл-класах відеозаписів лекцій;
- врахування можливості для здобувача опанувати матеріал самостійно в асинхронному режимі (у випадку перебування здобувача за кордоном, наявності у нього тимчасової або постійної роботи, відсутності електрики та/або інтернету тощо)
- регулярний моніторинг змісту навчальних дисциплін та оновлення із врахуванням передового досвіду в галузі; періодичний перегляд змісту практичних та семінарських робіт із метою вилучення неактуальних завдань; виключення курсів, які “вирвані з контексту освітньої програми”;
- використання сучасних літературних джерел із врахуванням наявності їх у вільному доступі в електронних бібліотеках чи мережі Інтернет;
- залучення до викладання фахівців-практиків;
- більш широкого використання новітніх (зокрема інтерактивних) методів викладання.

Рекомендації: 1) гарантам та випусковим кафедрам проводити щорічний моніторинг якості реалізації освітніх програм, а також коригування й оновлення навчальних планів з врахуванням актуальної ситуації на ринку праці; 2) проводити регулярний моніторинг відповідності змісту освітніх

компонентів сучасному стану розвитку певної галузі, у разі виявлення застарілих компонентів - коригувати їх; 3) рекомендувати НПП створювати навчальні посібники або повноцінні конспекти лекцій за відповідними освітніми компонентами з подальшим розміщенням їх в репозиторії ХДАК, що сприятиме популяризації бібліотеки Академії як онлайн-ресурсу серед здобувачів освіти; 4) розглянути можливість збільшення частки застосування інтерактивних методів в процесі реалізації освітнього процесу (за умови доцільності таких методів для конкретного освітнього компоненту); 5) популяризувати діяльність органів студентського самоврядування; пояснювати можливі шляхи залученості здобувачів освіти до внутрішнього оцінювання та перегляду ОПП.

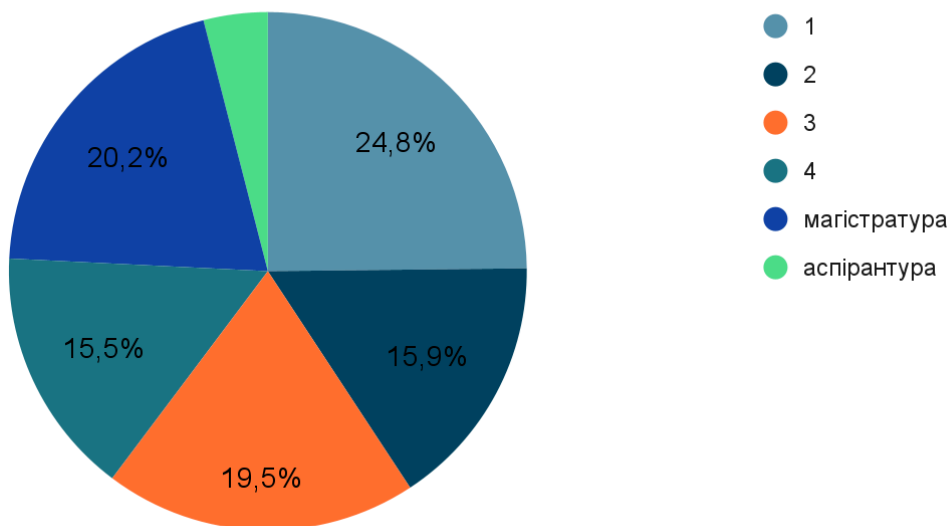
Завідувач

Центру забезпечення якості
та інноваційного розвитку ХДАК

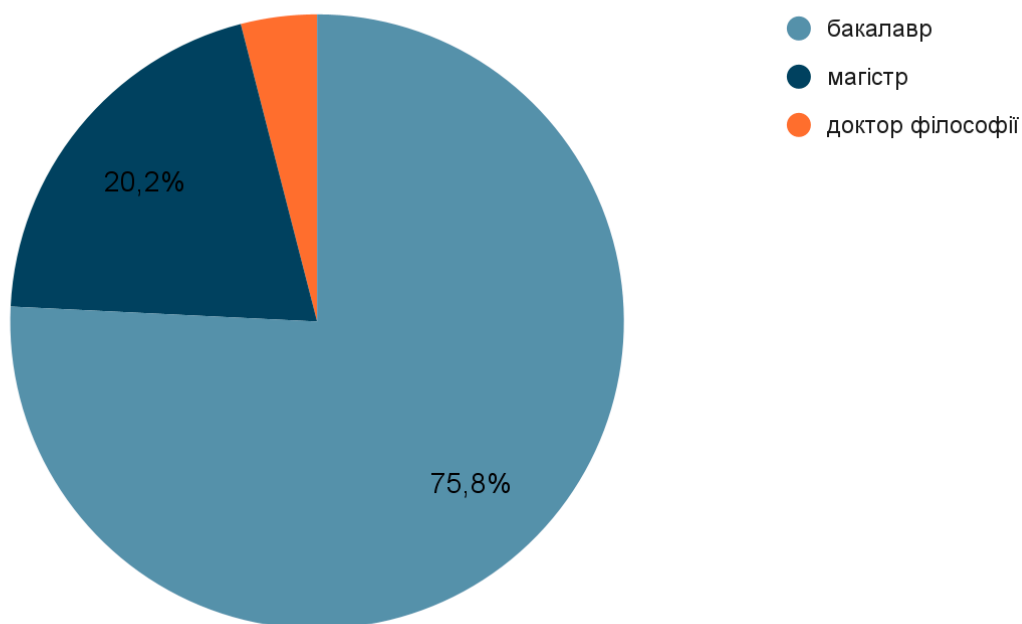
Наталя АЛЕКСЄЄНКО

Додаток. ІНФОГРАФІКА

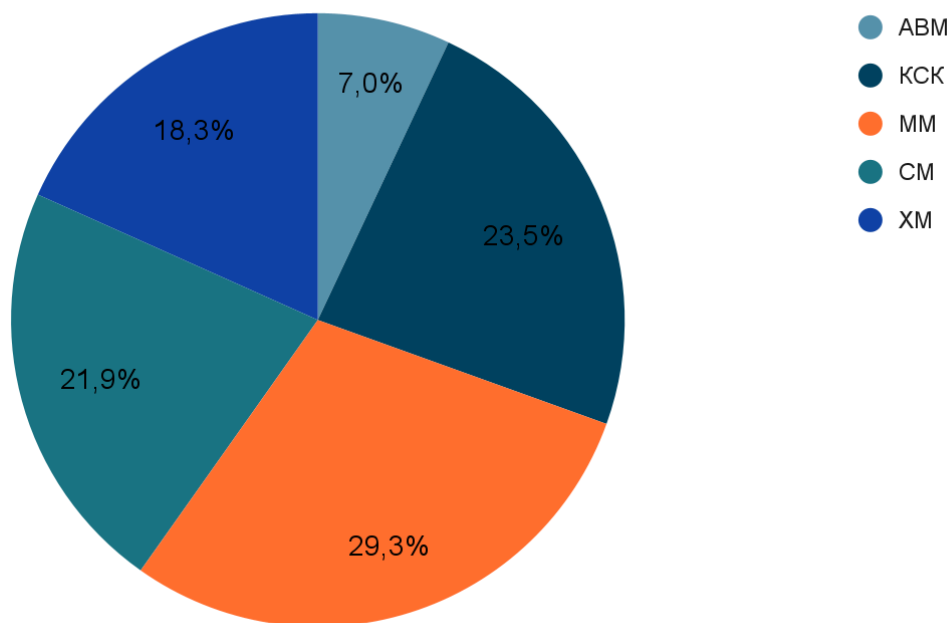
Розподіл здобувачів освіти за курсами

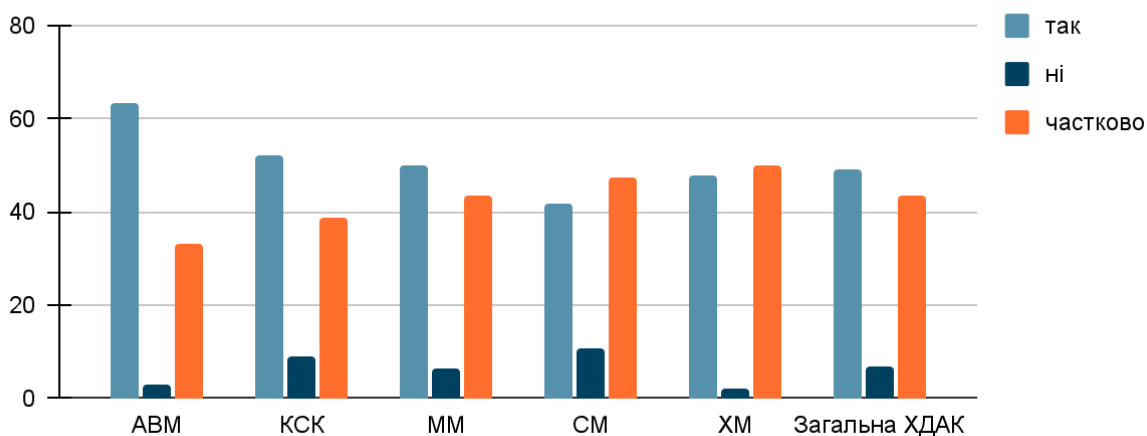
Розподіл здобувачів за рівнями освіти

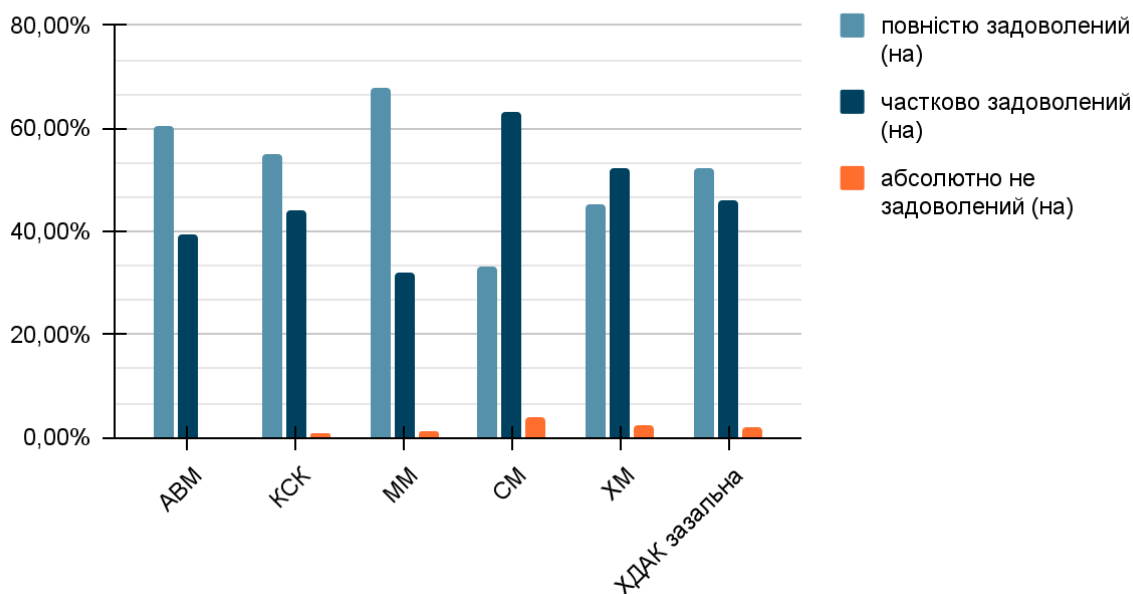
Розподіл здобувачів освіти за факультетами

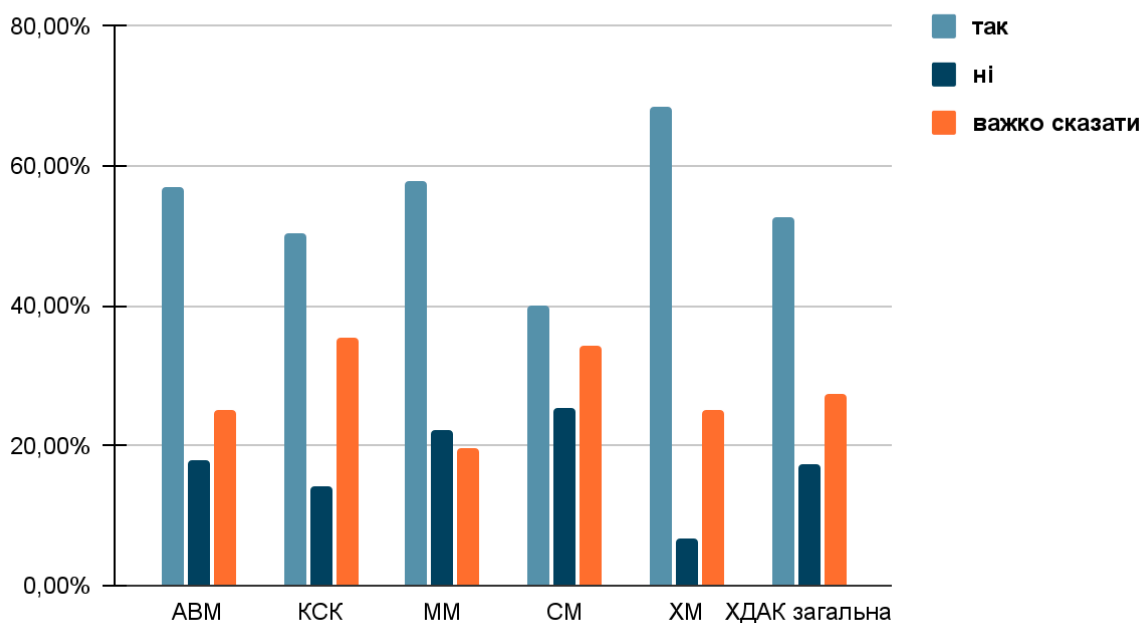
Чи вважаєте Ви ОП, за якою займаєтесь, відповідною до сучасних вимог та попиту на ринку праці

Рівень задоволеності організацією освітнього процесу та якістю викладання в Академії

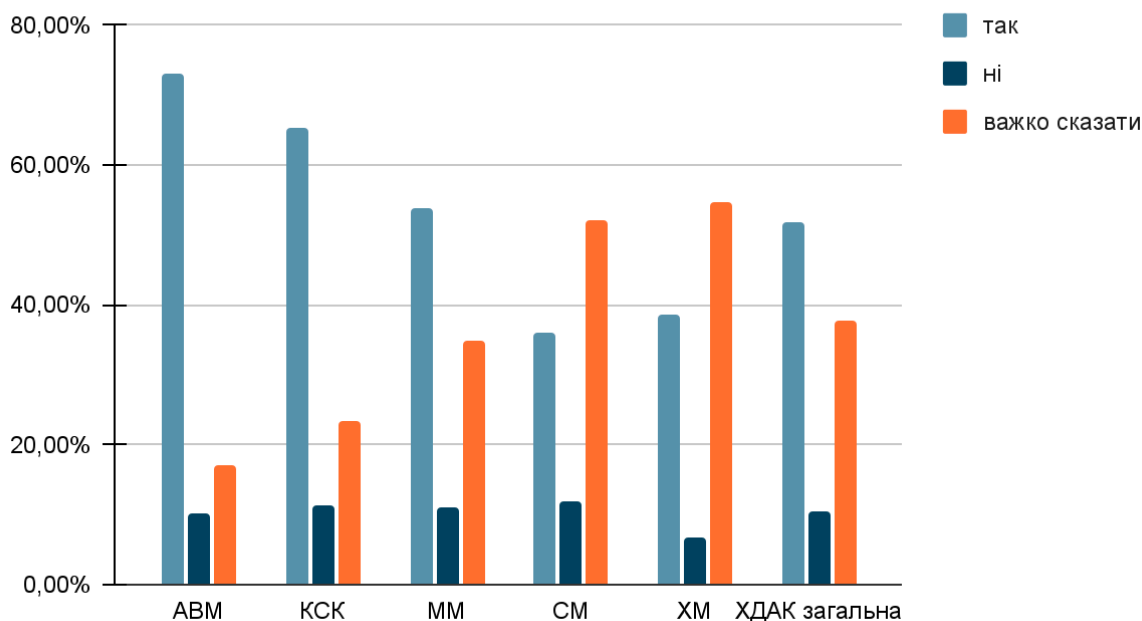

Рівень задоволеності обсягом практичної підготовки за обраною ОП *

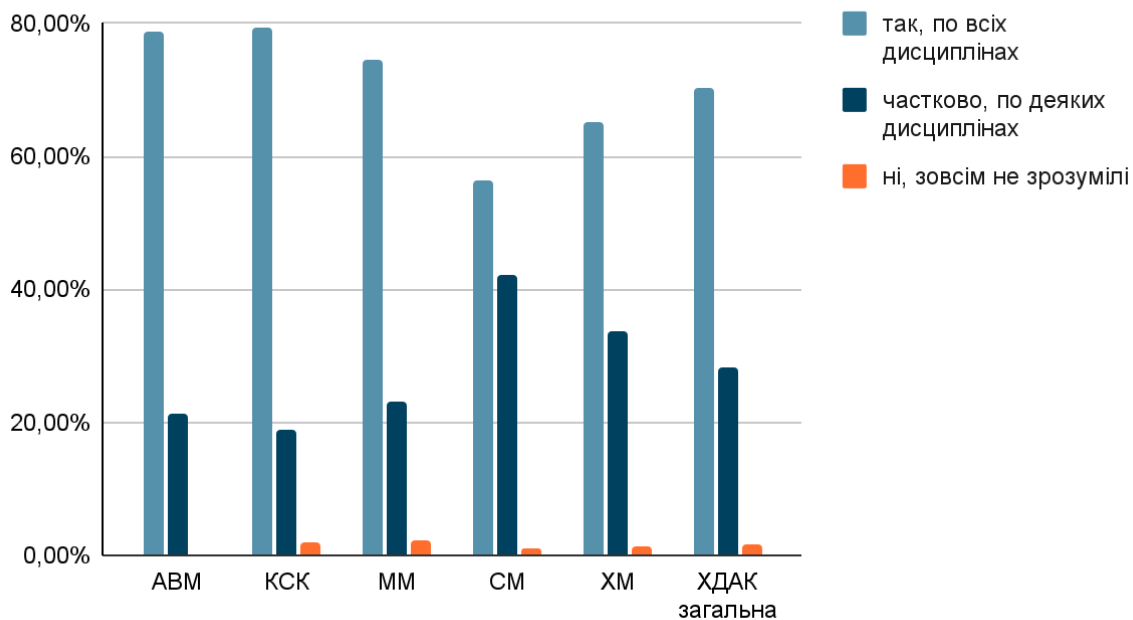
* Без урахування здобувачів освіти першого курсу бакалаврського рівня вищої освіти

Рівень задоволеності дисциплінами вільного вибору *

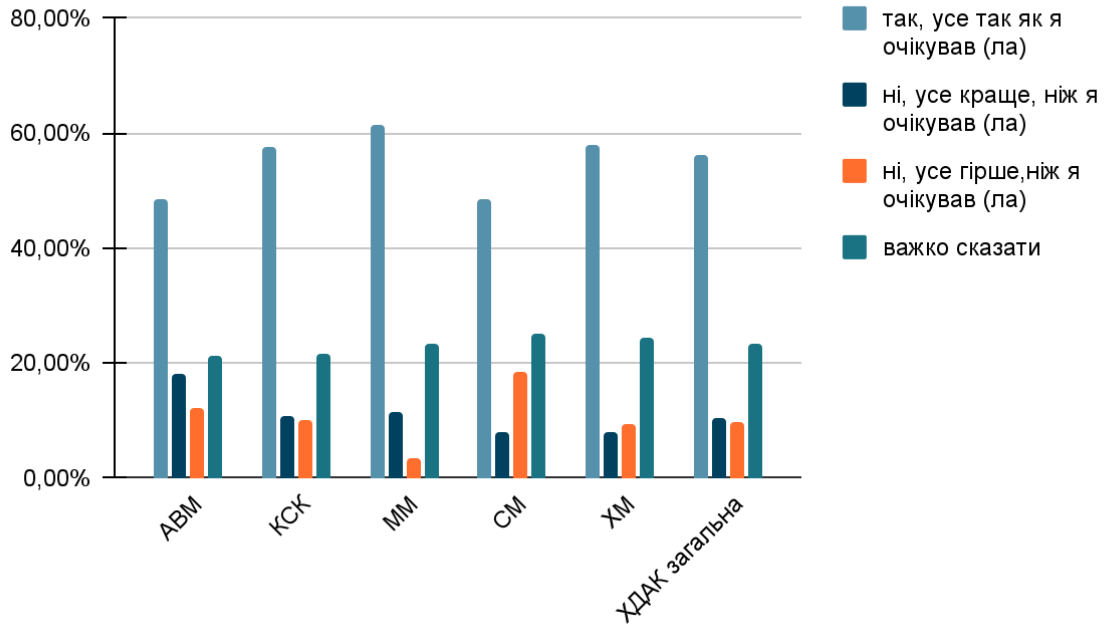

* Без урахування здобувачів освіти першого курсу бакалаврського рівня вищої освіти

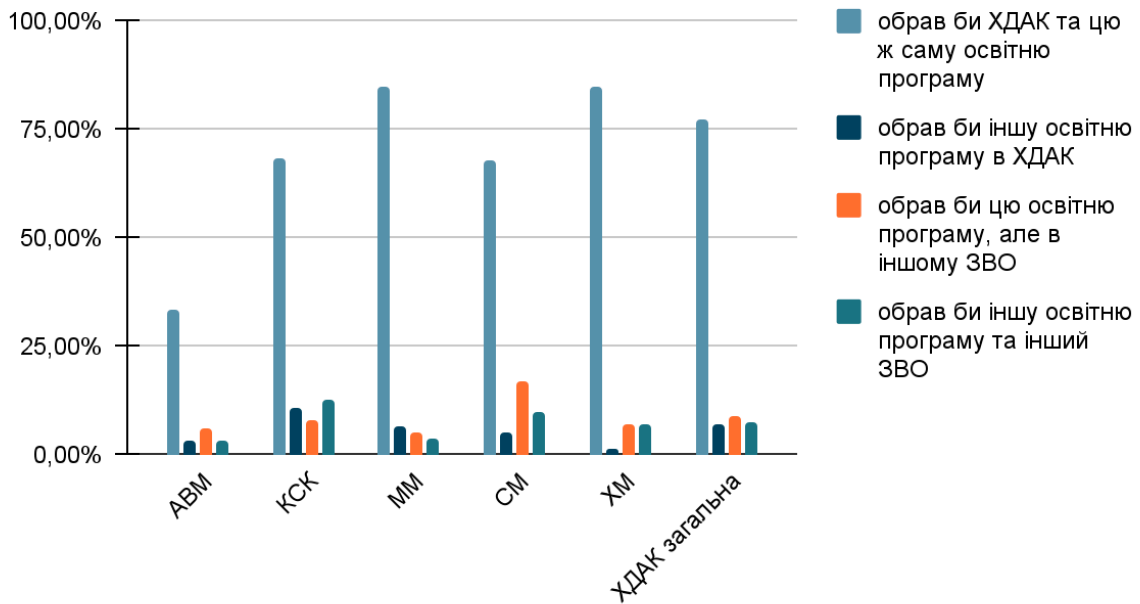
Зрозумілість форм та критеріїв оцінювання знань

Рівень співпадіння очікувань з реальним результатом

Якби Вам довелося обирати освітню програму та заклад вищої освіти знову, як би Ви вчинили?

Якщо Ви вступили до ХДАК у 2023 році, зазначте, будь ласка, звідки Ви дізналися про наш заклад та обрану Вами освітню програму?

